

Nieuwe initiatieven houden kerk verankerd

PROTESTANTE KERK Met talloze nieuwe plannen en projecten verstevigt de protestantse kerk haar maatschappelijke positie.

Maaïke van Houten
REDACTIE RELIGIE & FILOSOFIE

De protestantse Lukaskerk in de Schilderswijk in Den Haag organiseert wandelingen, waarbij de deelnemers voor een euro een lunch bij elkaar moeten scharrelen. Daar komen ook mensen uit de sjiekere Haagse buurten op af. “Ik ben nog nooit in deze arme wijk geweest”, zeggen ze tegen dominee Trinette Verhoeven. En: “Het valt me mee, ik wist niet dat je hier gewoon over straat kan lopen.”

Met de tochtjes door de buurt probeert de kerk de kloof tussen de bewoners uit de zo verschillende wijken in Den Haag te doorbreken. Dat doet ze ook met het gezamenlijke gebed op woensdag van christenen en moslims.

De Haagse dominee bracht deze voorbeelden gisteren naar voren in Zwolle bij het Beraad Grote Steden, waarbij 22 kerkelijke gemeenten uit grote en middelgrote steden zijn aangesloten. Zij spraken daar over de kloven in de samenleving, over de breuklijnen zoals die worden gesignaleerd door het Sociaal en Cultureel Planbureau. Tussen arm en rijk, ziek en gezond, allochtoon en autochtoon.

Welke rol heeft de kerk daarin? Heeft zij de oplossing – waar de Haagse kerk naar zoekt – of is ze onderdeel van het probleem? Hebben de kerken de armen altijd bij zich, zoals de voorzitter van het Beraad Derk Stegeman de bijbelse opdracht verwoordt? Of sluit ze mensen uit?

Hoe ontoegankelijk de kerk kan zijn, hoe hoog de muren rond de ge-

meenschap zijn, heeft Diederik van Loo pas ervaren nu ze predikant is van de kapel in de drukste winkelstraat van Amersfoort. Het winkelende publiek kan de kerk zo binnenlopen, ze heeft geen leden. Op deze pioniersplek wordt onderzocht waar mensen behoefte aan hebben, waar de kerk ze een plezier mee kan doen. Er komen veel mensen die de kerk nog nooit van binnen hebben gezien, zegt Van Loo, met een heel verschillende achtergrond.

‘Via de ogen van iemand die verlangt hen te zien, kunnen mensen zichzelf als waardevol ervaren’

“Hier worden veel scheidslijnen neergetrokken”, zegt ze. “We zijn niets, we hebben niets, we zijn geen gemeenschap. We kunnen niet zeggen: zo hebben we het altijd gedaan. Want er is geen ‘we’ en er is

ook geen ‘altijd.’ Er zijn geen muren.”

Kerken en religieuze organisaties in achterstandswijken proberen met buurtpastoraat, met opvang voor dak- en thuislozen, met inloophuizen en woongemeenschappen contact te krijgen met mensen met een marginale positie in de samenleving. De Leidse studentenpastor Rob van Waarde was acht jaar kerk en buurtwerker in Rotterdam. Voor zijn promotie op 13 november doet hij een studie naar een theologische onderbouwing van dat sociale kerkenwerk. Hij bekeek waarin zich dat onderscheid van het reguliere sociaal-maatschappelijke werk.

Kerken beschouwen bewoners snel als een object van hun sociale werk, de diaconie, zegt Van Waarde. Of ze benaderen hen als ‘doelgroep van hun pionieren. “Maar theologisch is cruciaal te zien wat er in mensen omgaat, hen te zien als een mens ingebed in God”, vindt hij. “Via de ogen van iemand die verlangt hen te zien, kunnen mensen zichzelf als waardevol ervaren.” En dat, zegt hij, kan een aanzet zijn om hun ‘murwheid’ om te buigen naar verbetering van hun situatie.

BETROKKEN JONGE PROTESTANTEN

Protestanten doen bovengemiddeld veel aan vrijwilligerswerk, geven veel donaties en ze zetten zich actief in voor hulpbehoevenden. Dit concludeert onderzoeksbureau Motivaction in een gisteren gepubliceerd onderzoek in opdracht van de EO onder jongere protestanten, tussen 25 en 45 jaar. **In die leeftijdsgroep kan 22 procent tot het protestantisme worden gerekend.** Ze zijn in het algemeen iets conservatiever dan hun leeftijdgenoten en ze zijn iets hoger opgeleid. Ze zijn vooral boven de rivieren te vinden en ze wonen daar eerder in een dorp

dan in de stad. **De jongere generatie is sterk gericht op de gemeenschap en op de ander.** Vergeleken met hun katholieke leeftijdgenoten hebben ze een groter vertrouwen in de medemens, ze voelen zich meer betrokken bij de maatschappij en ze hebben meer belangstelling voor politiek. Ze vinden het belangrijk om goede daden te verrichten, ze zijn bijvoorbeeld vaak actief bij de opvang van vluchtelingen. Hun geloofsopvattingen variëren van zeer Bijbelvast tot een relativerende en persoonlijke getinte visie.